

Tartu Linnamuuseumi aruanne 2002

Helve Russak

I. TEADUS JA ARENDUSTEGEVUS.

1. **Linnaajaloo innovaatiliste seisukohtade esitamine** näituste (vt I.5.), ettekannete (vt I.7.), trükiste (vt I.8.) ja muuseumipedagoogika (vt III.3) vormis.

2. Uurimisteemad magistriõppes:

Helve Russak - Eesti linnakodaniku rõivastus 18. saj. varaloendites.

/TPÜ linnakultuuri õppetooli juures./

Kaari Siemer - Nõukogude elulaad 1940.-1960. aastail sündinud eestlaste elulugudes.

/TÜ kirjanduse ja rahvaluule õppetooli magistrant./

Pearu Kuusk - Vastupanuliikumine Eestis sõjajärgsetel aastatel. */TÜ eesti ajaloo õppetooli magistrant./* Jätkus töö raamatukogus ja arhiivis NSVL NKVD, RJRK, RJM, SM-i tegevust puudutavate materjalide ja säilikutega. Peamine tähelepanu endiselt sõjajärgse vastupanuliikumise ja ENSV NKVD (SM) banditismivastase võitluse osakonna ja ENSV RJM 2N osakonna tegevusel.

Mirjam Hinrikus - *magistritöö* A. H. Tammsaare suhted modernismiga *kirjutamine.*

Küllike Kuusk - 1. aasta magistriõpingud Tartu Ülikoolis eesti kirjanduse erialal.

Magistritöö käsitleb Uku Masingu luulet 1930.-1940. aastatel.

3. **Arheoloogilised uuringud** (välitööd) Hansakvartalis (200 m², ~4000 leidu) ja Laiuse ordulinnusel.

4. Projektid:

4.1. Rahvusvahelised:

4.1.1. *Punasavinõud 1500-1900* koostöös Suurbritannia, Rootsi, Soome ja Eesti arheoloogidega.

4.1.2. Integratsiooni Sihtasutuse/Euroopa Liidu PHARE eesti keele õppe

- programmi “Muukeelsete koolide aineõpe koolivälise tegevuse kaudu” õppematerjali koostamine üldhariduskoolide õpilaste muuseumitundideks.
- 4.1.3. Phare Eesti muuseumipedagoogide täiendkoolitus. Koostöös Soome, Rootsi, Taani, Saksa ja Briti kolleegidega. Projekti üldkureerimine.
- 4.2. *Lokaalsed: Tartu 7. hansapäevad. Ettevalmistamine (mängutuba, eelõhtu).*
- 4.3. Projektikavandid:
- 4.3.1. Virtuaalne Tartu. II osa. Toomemäe komisjonile.
- 4.3.2. Aastatuhande tartlane. Näitusepedagoogika.
- 4.3.3. Õppeprogramm Peipsiääre muuseumide täiendkoolituseks.
- 4.3.4. Tartu rahu rollimängud.

5. Näitused

- 5.1. kontseptuaalselt koostatud:
- 5.1.1. ajutised näitused

1. EDGAR KANT – inimene ja geograafia mitme kandi pealt	Jussi Jauhiainen/ Teesi Kivivare
2. KING on surnud, elagu king!	Aime Kärner
3. KIIVRIST KÜBARANI	
4. RELV – INIMESE SÖBER JA VAENLANE	Teesi Kivivare
5. OMAKIRJASTUSLIKUD ALMANAHHID 1960-80	Rünno Vissak, Pearu Kuusk
6. ÜKS SÕDA, KAKS VÕIMU. A. Peerna ja I. Kamdroni sõjaaegsed joonistused	Silja Paris. Heivi Pullerits
7. TARTU SUURMEHI	Heivi Pullerits
8. OKUPATSIOON. VIIMANE STAADIUM	Rünno Vissak, Pearu Kuusk
9. “KEVADE” TEEMALINE PISIPLASTIKA	Liivi Rosenvald, Evi Mardna
10. “KEVADE” SÜND	Liivi Rosenvald
Vanemuise kontserdimajas (460 m ² suurusel pinnal)	
11. OMNIBUS. 80 aastat Tartu ühistransporti	Silja Paris
Tartu Kaubamajas (200 m ² suurusel pinnal)	
12. HANSAKVARTALI LEIUD 2002	Rünno Vissak

- 5.2. koostamisjärgus:
rahvusvaheline koostöönäitus "*Maalingutega savinõud ja ahjukahlid.*"
"*Vaikne nurgake. Oskar Lutsu viimane kodu.*"

6. Seminarid ja konverentsid

- 6.1. V rahvusvaheline ajaloo ja arheoloogia seminar "Läänemere piirkonna keskaegsed linnad" (V International Seminar of History and Archaeology – The Medieval Towns in the Baltic) 7. Hansapäevade raames 14. – 15. 06.

Ettekanded:

Some remarks about the territorial development of Tallinn in the 13th – 14th centuries.	Villu Kadakas
Reconstructing the townscape of medieval Vyborg – source criticism and preliminary results.	Mervi Suhonen
Domestic wooden buildings and living conditions in medieval Turku.	Liisa Seppänen
Medieval Leatherfinds from Aboa Vetus, Turku.	Sanna Jokela
Alltagsleben und Hygiene in der St. Johannis-Hospital in Reval (Tallinn) in XIV-XV Jh. nach archäologischer Funde und Befunde.	Jaak Mäll
Die slawische Vorbesiedlung Lübecks und der Verleib der Slawen.	Manfred Gläser
Armbrüste – die wichtige Fernwaffen in mittelalterlichen Hansestädte (13.-15. Jh.).	Ain Mäesalu
Handicraft and the Hanseatic Town: first results and further questions.	Ulrich Müller
Über die Entwicklung einer Immobilien in Hapsal.	Anton Pärn
St. Lamberti in Lüneburg – Ausgrabung einer untergegangenen Kirche.	Edgar Ring
Archaeological excavations 2001 in the southern suburb of Tartu.	Rünno Vissak

6.2. E. Kant (1902-1978). Juubelikonverents

koos TÜ Geograafia Instituudi ja Eesti Geograafia Seltsiga 21.02

- Avasõna	TÜ prorektor Volli Kalm
- Edgar Kant uute ideede arendajana.	Soome akadeemik Olavi Granö
- Edgar Kanti elust ja tegevusest vastuolulisel 20. sajandil.	Ott Kurs
- Edgar Kanti vaated maasikuhooldusele.	Jaani Eilart
- Edgar Kanti tegevus Eesti Teaduste Akadeemias.	akad. Peeter Tulviste
- Edgar Kanti tegevus TÜ ajutise rektorina aastail 1941-1944.	Erki Tammiksaar
- Edgar Kanti teaduspärand. Inimökoloogia ja maastiku-uuringud.	Hannes Palang
-Linnageograafia.	Jussi S. Jauhiainen
-Keskused ja regionaalareng.	Garri Raagmaa

- 6.3. Ristikivi muuseumi korraldatud **K. Ristikivi 90. sünniaastapäeva konverents**
Tartu Kirjanduse Majas 16.10:
TÜ prof. Rein Veidemann: "Karl Ristikivi sõnum";
Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Rutt Hinrikus: "Rooma päevik. Fiktsioon ja visioon";
TÜ teadur Tiit Hennoste: "Hingede öö ja modernism: 15 aastat hiljem";
Susanna Biosca: "Karl Ristikivi "Lohe hambad" katalaani pilguga."
- 6.4. O. Lutsu majamuuseumi ja Tartu Linnaraamatukogu **konverents**
"Kevade" – 90.
Ettekanded:
1) Kristina Schmidt: "Kuidas "Ilmamaas" "Kevade" 19. trükki tehti."
2) Ädu Neemre: "Tänapäeva laps "loeb "Kevadet"?"
3) HTG õpilased: "'Kevade" tegelaskond gümnaasiumiõpilase pilgu läbi."
4) Hando Runnel: "Lutsust kõnelda."
5) Liivi Rosenvald: "Seitse aastat pärast "Kevadet"."
- 6.5. **Loengutsükli "Tartu - keskaegne hansalinn"** koostamine Tartu Rahvaülikoolile.
- 6.6. **Diskussioonid:**
6.6.1. Kas nõukogude ajal oli hea elada? Näitusel "Okupatsioon. Viimane staadium."
7. **Ettekanded:**

Koostaja	Teema	Aeg ja koht
1. Kaari Siemer	Nõukogude perioodi massi-organisatsioonid eestlaste elulugudes	27.03. konverentsil "Etnoloogia hääled"
2. Rünno Vissak	Tartu muinas- ja keskajast viimaste kaevamiste valgusel	12.02. Tartu Rahvaülikoolis; 14.-16.06. rahvusvahelisel seminaril "Läänemere maade keskaegne linn"
	Tartu arheoloogilised nahkesemed	29.05. Tartu kunstikoolile
	Eesti omakirjastuslikud almanahhid	22.03. TÜ üliõpilastele
	Laiuse keskaegsel ordulinnusel 2002. a. läbiviidud arheoloogilistest uuringutest	25.10. konverentsil "400 aastat Poola võimu ja vaimu", Laiusel
3. Pearu Kuusk	Eesti vabadusvõitlusest ja KGB kongide muuseumist. Massirepressioonid.	24.02. Tiigi Seltsimajas 25.03. KGB kongide muuseumis

4. Teesi Kivivoare	Eesti vabariigi süünd	26.11. Slaavi Gümnaasiumi 12. klassid; 03.12. Slaavi Gümnaasiumi 9. klass
	Keskaegsed linnad	13.11. Elu Sõna Kool
4. Heivi Pullerits	Tallinna klaverivabrikust Muuseumide roll tänapäeva ühiskonnas. Muuseumiseadus ja selle rakendamise võimalused. 18. sajandi elamu renoveerimise põhimõtetest Narva mnt 23 näitel. Pistohlkorside perekond ja nende maja Tartu III linnaosa	04.02; 27.10. EMÜ-s 07.10 Peipsiääre muuseumide täiendkoolitusel 10.01. EKA tudengitele 21.02. Eesti Ehituse juhtidele 15.01. Baltisaksa Kultuuriseltsis 14.03. Kuremaa tehnikumile 06.09. EKA arhitektuuriosakonnale
	Kes oli Käsu Hans?	18.10. lauluõistlusel Oh ma vaene Tardo liin
	Väikemuuseum kui kohaliku kultuurielu keskus Aeg ja inimene memoriaalmuuseumis	09.12. Peipsiääre väikemuuseumide täiendkoolitus 05.11. O. Lutsu majamuuseumi 40. aastapäeval.
5. Helve Russak	Tartu Linnamuuseumi muuseumipedagoogilised eesmärgid ja vahendid	29.10. Eesti Ajalooõpetajate Seltsi ja Körberi Sihtasutuse korraldatud õpilaste ajalooalaste uurimistöde päeval
	Über Position und Ziel des Tartuer Stadtmuseums in Tartu	18. 08. Seminar Partners' Dialogue: Toward a More Successful Collaboration
6. Silja Paris	Kassitoome legend	13.09. Kassitoome päeval
7. Mirjam Hinrikus	A. H. Tammsaare suhted modernismiga	19.12. Eesti Kirjandusmuuseumis, Fr. R. Kreutzwaldi kirjanduspäevadel
8. Külliki Kuusk	Vaikimine – vabastav võimalus kõnelemiseks. Kas võimalus kohandamiseks? Z. Mintsi müüdikäsitluse tutvustamine Magistritöö teema ja ülesehituse ning uurimismeetodite	06.06. Tartu Kirjanduse Majas, konverentsil "Kohandumise märgid" 07.05. magistriseminaris 12.11. magistriseminaris

	tutvustamine. <i>Magistritöö tööpealkiri: "Uku Masingu luule arbujalikkus".</i>	
<i>ühisettekanne Lauri Sommeriga</i>	Uku Masingu luulest ja loominguloost teemal "Uku Masing röövrüütlite ajas ja nõidade aegruumis".	11.12. <i>Õpetatud Eesti Seltsis</i>
9. <i>Liivi Rosenvald</i>	"O. Lutsu "Inderlinist" ja käsikirjadest" "Oskari jüripäevad" "Seitse aastat pärast "Kevadet".	12.01. <i>Palamuse Gümnaasiumis</i> 23.04. <i>O. Lutsu ausamba juures Tartus</i> 05.11. <i>Lutsu nim Tartu Linna Keskraamatukogus</i>

8. Trükised

8.1. Lähtematerjali ettevalmistamine

- 8.1.1. K. Kaasik-Aaslavile ja T. Tepandile, Teksti *Tartu 1968* (20 lk) jaoks.
- 8.1.2. Linna sümboolika (vapp, lipp, tunnuslause, autasud, aukodanikud) koostatava Tartu entsüklopeedia jaoks

8.2. Toimetamine

- 8.2.1. *KGB kongide muuseumi üld- ja vitriinitekstide* muutmine kakskeelseteks.
- 8.2.2. *Tartu entsüklopeedia toimetamine* (ülesehituse kavand, läbirääkimised autoritega, eelarve koostamine).
- 8.2.3. *Eesti muuseumijubi* struktuuri kavandamine.
- 8.2.4. *Muuseumi kodulehekülje I etapp* mahus 5 MB (www.tartu.ee/linnamuuseum).
- 8.2.5. *Linnamuuseumi interneti kodulehekülje* inglisekeelne tekst (2,5 MB).
- 8.2.6. Kogumik *The Medieval Town in the Baltic: Hanseatic History and Archaeology II*.
- 8.2.7. Tekst *Muuseumid Eesti Entsüklopeedia* toimetusele.
- 8.2.8. Tartu kroonikafilmi programm (+ koostamine).
- 8.2.9. Tartu 1940. a. maketi hoonete nimekiri.
- 8.2.10. Eestikeelsete resümee koostamine sama kogumiku artiklitele.
- 8.2.11. Keeleline toimetamine :
  - 8.2.11.1. *Tartu Linnamuuseumi aastaraamat VIII*.
  - 8.2.11.2. Näituste "King on surnud, elagu king!" ja "Kiivrist kübarani" tekstid.
- 8.3. Valminud :
  - 8.3.1. *muuseumi 8. aastaraamat* (73 lk); Tartu, 2002.
  - 8.3.2. hansakonverentsi kogumik *The Medieval Town in the Baltic: Hanseatic History and Archaeology II*. Tartu 2002. (177 lk)

8.3.3. Voldikud

- 8.3.3.1. *KGB kongid*. Voldik. Tartu, 2002.
- 8.3.3.2. *Lutsu muuseum*. Voldik. Tartu, 2002
- 8.3.4. *Muuseumi kodulebekülje* I etapp mahus 5 MB alates 19. 01 (www.tartu.ee/linnamuuseum).
- 8.3.5. Venekeelsed taskutekstitid.

8.4. Käsitirjalised tekstid:

- 8.4.1. *Tartu 1968*. Autorid Katri Kaasik-Aaslav ja Tõnu Tepandi. 2002. Käsitiri. valminud Tartu Linnamuuseumi ja Eesti Kirjandusmuuseumi eluoovõistluse tööde põhjal.
- 8.4.2. *Kohtumine Tartus*. Autorid Katri Kaasik-Aaslav ja Tõnu Tepandi. Käsitiri. 2001.

8.5. Artiklid

- 8.5.1. **P. Kuusk**. 1949. a. märtsisündmused küüditajate ettekannetes. // TLA VIII. Tartu, 2002. Lk 5-18. Summary p.68.
- 8.5.2. **K. Siemer**. *Võim, indiviid ja kohanemine vanemate eestlaste elulugudes*. **Terje Anepaio & Ene Kõresaar**. Mälu kui kultuuritegur. // Studia Ethnologica Tartuensia 6. 2002. Tartu: Ülikooli Kirjastus. Käsitiri. *Who is red on the outside and white inside? The topic of the Soviet rule in Estonian life stories.* –Lives, Histories and Identities. Studies on Oral Histories, Life- and Family Stories. **Eda Tiiu Jaago & Mare Kõiva**. Kirjastus: Eesti Kirjandusmuuseum, folkloristika osakond. Mnscl. <http://lepo.it.da.ut.ee/~lehti/Oralhistory/2.6.Kaari.htm>
- 8.5.3. **R. Vissak**. *Small dishes made of staves – how different are they?* //The Medieval Town in the Baltic: Hanseatic History and Archaeology II. Tartu, 2002. Pp 165-176. *Muinsuskaitse pole tont ega hirmus diktaator*. // Tartu Postimees. 2003. 1. juuli.
- 8.5.4. **S. Paris**. *Ühistransport Tartus*. // Transport ja teed. 2002. Nr 9. Lk 26-27.
- 8.5.5. **H. Pullerits**. *Muuseumid*. Eesti Entsüklopeedia. 11. kd. Lk 565-566. *Kutsevalifikatsioon*. // Muuseum. 2002. Nr 2 (13).
- 8.5.6. **H. Russak**. *Hurda ja Jakobsoni kontakt ja konflikt nende Peterburi-Viljandi kirjades 1881*. Käsitiri. *Tartu Linnamuuseum* (1 lk). Eesti muuseumiteatmikule ja kogumikule *Elu Eestis*. Käsitiri.
- 8.5.7. **A. Kärner**. *King on surnud, elagu king*. *Kinganäitus*. // Vana Tallinn, XIV / XXVIII. 5 lk, 33 434 tähemärki + saksakeelne resümee, 1 lk.
- 8.5.8. **K. Kuusk**. *Uurimus Uku Masingu kirjanduslikust retseptisioonist: "Eesti kirjanduskriitika kõnelused Uku Masinguga. Monoloog või dialoog?"* // Keel ja

Kirjandus. 2002. Nr 6. Lk 1-16.

Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuse ning Tartu Ülikooli eesti kirjanduse õppetooli väljaandena ilmus konverentsikogumikus "Kohandumise märgid" artikkel: "*Vaikimine – vabastav võimalus kõnelemiseks. Kas võimalus kohandamiseks?*" (UTKK, 2002).

- 8.5.9. E. Ütsik. *Tartu panoraam XX saj. alguses*. Eesti ja maailm. XX. saj. kroonika, I osa, Tln., 2002. Lk 76.

8.6. Tööjärgus artiklid:

- R. Vissak. *Keskkond ja keskaegne linn*. Keskkonna-alasesse populaarteaduslikku kogumikku.

Arheoloogilised välitööd Tartus aastal 2002. Kogumikule "Arheoloogilised välitööd Eestis".

- H. Pullerits. *Tartu laulupeod*. Tartu entsüklopeediale.

8.7. Retsensioonid

- 8.7.1. H. Pullerits.

V. Tuubeli magistritöö *Muuseumi ja kooli koostöömudelid* kohta. 29.04.

K. Graubergi bakalaureusetöö *Laste mängud 1940–1950 Tartu näitel* kohta. II kv.

Toomemäe monumentidest Toomemäe komisjonile. 05.03.

H. Palametsa raamatu *Lugusid toonasesest Tartust* kohta. Tartu, 2002. 3 osa. II kv.

- 8.7.2. H. Russak.

Malle Salupere käsikirja *Tuhandeaastase linna võlu ja valu* kohta. Tartu, 2002. 23.09

Toomemäe albumi kohta. /Toim. V. Haamer, Toomemäe komisjonile.

Toomemäe monumentide üldpõhimõtetest. / Toomemäe komisjonile.

Leo ja Õie Utter. *Tartu paberiveskis.*, Tartu, 2002.

- 8.7.3. retsensioonid Tartu Linnamuuseumi kohta:

M. Raisma. *Müüt või mäng*. // Sirp. 2002. 15. märts.

V. Helk. *Tartu ajaloo uurimisest*. // Eesti Päevaleht. Stockholm (ilm. nov-s 2002).

- 8.7.4. kommentaariid:

H. Pullerits

- *Keskaja ihalemine*. // Tartu Postimees. 2002. 20.juuni.

- *Tartu vapikodanik kirjanik Oskar Luts Tallinna kaubamärgiks*. // Tartu Postimees. 2002. 11. jaanuar.

- *Keskaeg ja selleaegne meditsiin*. Dr. Audovale ja dr. Mustimetsale. 12. veebruar

- 8.8. **Kirjalikud ettepanekud ja arvamused linnamuuseumi arengu kohta:**
H. Pullerits
- *Tartu Linnamuuseumi juurdeehituse projekteerimistingimused*. EKA prof. V. Kaasikule, I kv.
- Arvamused ja ettepanekud linnamuuseumi kavandatava *arengukava* kohta. I kv.

9. Inventeeritud:

- 9.1. Tartu Linnamuuseumis kokku **1268 museaali**
508 fotot (TMF 1113-1135)
300 arhiivmaterjali, (Ar 20118-20418)
110 münti
233 kunstikogu museaali
17 ajaloolise kogu eset,
1643 arheoloogilist eset (TM 2084/A49)¹
- 9.2. Lutsu muuseumis inventeeritud **94 museaali** (1 ajalooline ese, 21 arhiivmaterjali, 59 fotot ja 13 arhiivraamatukogu raamatut)
- 9.3. Linnamuuseumis koostatud **1 298 kartoteegikaarti** (508 foto, 300 arhiivmaterjali, 17 ajaloolise kogu eseme, 233 kunstikogu museaali kohta)

10. Aruanded

- 10.1. teaduslikud
- 10.1.1. *2001. aasta Hansakvartali arheoloogiliste kaevamiste teaduslik aruanne.*
- 10.2. museoloogilised
- 10.2.1. *vahearuanne* Tartu LV Kultuuriosakonnale
- 10.2.2. *aastaruanne* 2001 ja seletuskiri Tartu LV Kultuuriosakonnale
- 10.2.3. *statistiline aruanne 2001*
- 10.2.4. *arengukava 2003-2010 töövariant* (14 lk)
- 10.2.5. finantsaruanded muuseumipedagoogiliste projektide *Mõök ja amb, Tuhkatriinupäev* kohta Tartu LV Kultuuriosakonnale
- 10.3. PHARE finantsvahearuanne

11. Töö teadusnõukogudes ja komisjonides

- Hansakomisjon – H. Pullerits 21.01, 18.02, 13.03, 22.04,13.05,11.06, 23.09,13.10, 18.11; R. Vissak 21.01, 18.02
- Kultuuri kutsenõukogu Kutsevalifikatsiooni sihtasutuse juures. 22.10 - H. Pullerits
- Eesti Muuseumiühing. Juhtimine -H. Pullerits
- TÜ kunstimuuseum, Tartu Linna Kultuurkapital -S. Karis
- Tartu LV Toomemäe komisjon – 11.06, 14.05, 16.04.,19.03, 19.02, 30.01; - H.Russak

Tartu muuseumide muuseuminädalade komisjon – 30.10,13.11

- H. Pullerits

11. FONDITÖÖ

1. Primaarne arvelevõtt

1.1. Tartu Linnamuuseumis:	kokku	1908	eksponaati
	Ajalooline kogu	281	
	Fotokogu	913	
	Arhiivmaterjalid	702	
	Kunstikogu	9	
	C kogu	2	
	Numismaatika kogu	1	

1.2. Ristikivi muuseumis: 3 raamatut

1.3. Lutsu muuseumis 94 museaali

1.4. Teadusliku abimaterjali fondi arvele võetud 3 museaali linnamuuseumis,
16 Linnakodaniku majas,
40 Lutsu muuseumis.

1.5. Tartu Linnamuuseumi raamatukokku arvele võetud 50 raamatut

2. **ajutiselt vastu võetud** 399 eksponaati3. **ajutiselt välja antud** 282 eksponaati4. **Inventuurid.**4.1. **inventuur** Lutsu muuseumi fondis4.2. **inventuur** Tartu Linnamuuseumi järgmistes kogudes:

- ajalooline kogu (tekstiil, jalatsid, mööbel, portselan, keraamika, klaas, metall, väärismetall, märgid-medalid, numismaatika)

- kunstikogu

- arheoloogiakogu

- fotokogu

4.3. **Inventuuri käik** Tartu Linnamuuseumis

Väärismetall ning märgid-medalid paigutati uutesse karpidesse. Koostati nimekirjad ja muudeti kohakataloogi viited (1547).

Mööbli osas koostati nimekirjad.

Kunstikogusse kuuluvad esemed paigutati eraldi riiulitele ja sahtlitesse.

Kunstikogu paigutati II korruse fondi. Koostati kunstikogu nimekirjad.

Lambikuplid puhastati vanadest numbritest ja kirjutati uued (48 eset).

Taara pst hoidlas pakiti pisesesemed ja paigutati need Narva mnt hoidlasse.

Kõik teised seal hoiustatud esemed pakiti ja koliti Tähe t. hoidlasse.

Portselan, klaas ja keraamika korrastati, taastati esemenumbreid; kirjutati nimekirjad

ja märgiti kohakataloogi.

Inventuuri käigus tuvastati numbrita esemed ja korrigeeriti numbreid.

Samaaegselt vormistati hoidlates asuvaid fondinimekirju ja täideti kohakataloogi.

Numismaatika paigutati uutesse karpidesse.

Tekstiilikogus koostati nimekiri ja alustati kohakataloogi koostamist.

Fotokogu inventuuri käigus koostati nimekirjad suuremõõtmeliste fotode kohta ja täideti kohakataloogi

Arheoloogiafondi olemasolevate ja puuduvate kogude nimekirjade koostamine MS Excel-is.

5. Arheoloogiakogu

5.1. Koondnimekirjade digitaliseerimine (MS Excel).

5.2. Hansakvartali 2001 leidude valimi koostamine ja kogu peanumbrite andmine 2001. aasta arheoloogiliste leidude nummerdamiseks.

5.3. MTÜ AEG arheoloogiliste kollektsioonide (2 500 leidu) kolimine Narva mnt 23 hoidlasse. Nende täiendav puhastamine ja korrastamine.

5.4. Tartu Linnamuuseumi arheoloogia fondi arheoloogiliste kogude (A-40, A-41, A-42, A-45, A-46, A-47, A-49, A-50, A-51, A-53, A-58, A-60, A-61, A-63, A-64, A-67, A-70, A-74, A-75, A-77, A-78, A-80, A-81, A-82, A-83, A-84, A-85, A-86, A-87, A-88, A-89, A-90, A-91, A-94, A-95, A-96, A-97, A-98, A-99, A-100, A-102, A-103, A-104, A-105, A-106, A-107, A-109, A-115, A-117, A-118 ja A-121 korrastamine ja paigutamine.

5.5. Koos Rootsi kolleegidega valmis punasavikeraamika andmebaasi süsteem.

6. Fondialased konsultatsioonid

6.1. Fotokogu-alased:

a) muuseumi-sisesed 397 foto osas,

b) muuseumi-välised 189 foto osas

T. Viirelaiule muusikakutsete jaoks, 22.04;

O. Lutsu raamatukogule –Supilinna arhitektuur, 24.04;

T. Sareal – Eesti sõjavägi enne II maailmasõda, 2.10;

U. Ainsoo (Connex) – tartlaste portreid, 8.10;

Teinonen – Magasini t. 20.saj. alguses, 9.10;

H. Ilomäki (SKS) – Tartu 20.saj. alguse vaateid, 10.10;

H. Niit - Lille t. 20.saj. alguses, 11.10;

T. Põllu (Rakvere Muuseum) – Alice Kuperjanov, 31.10;

Niglas – saksa okupatsioon Tartus, II maailmasõda, 4.11;

E. Talvistu (OÜ Lunge ja Ko) – Emajõe-äärne 20. saj. alguses, 6.12;

- M. Mäkiprosi (Soome) – Struve mälestusmärk, Struve; 14.08;
 K. Hansson (EPMÜ) – Piiskopimõisa ala; 27.08;
 T. Ladva - Supilinn; 4.09;
 K. Leppik (Tartumaa Turism) - Jänese kõrts; 6.09;
 Kunstikooli tudengite grupile – Raatuse, Kivi, Narva mnt. ümbruskond; 6.09;
 L. Unt (linnavalitsus) - Turu/Soola t. piirkond; 9.09;
 H. Ilomäki (SKS) - Soome kirjanikega seotud kohad Tartus, 20. saj. algus; 20.- 21.03, 23.09;
 M. Saks - Taara pst.; 26.09;
 Meos, Narva mnt. vaated, 1.04;
 K. Martsik (TÜ) - Veneetsia klaas, 2.04;
 V. Selge (TÜ raamatukogu) – rahvuslik liikumine, 08.04;
 A. Sööt – Bürgermusse, 23.04;
 A. Anton (TÜ) – Tamme staadion, 29.04;
 S. Kupp (kergetööstuskool) – Tartu hotellid 1920-1940, 3.06;
 U. Rootsi (Frens) – Tartu vaated, 29.01;
 S. Villmann - hotell London, 4.02;
 E. Vahtra (Balti Kaitsekolledž) – Balti kett, 7.02;
 B. Aavasalu – Kastani t. majad, 28.02;
 H. Kübar (AS Estiko) - Piiskopimõisa piirkond, 7.03;
 A. Petuhhov (ajaleht Naša Žizn) - Fortuuna t. 20.saj. algul;
 E. Talvistu (kunstikool) - Jänese kõrts, 21.03;
 I. Jaagus (Treffneri Güm.) - nõukogude arhitektuuri näiteid Tartus, 27.03.

6.2. Arhiivkogu-alased:

- a) muuseumi-sisesed 32 museaali osas
 b) muuseumi-välised 8 museaali osas

- K. Villemson (Viljandi Kultuurikolledž) – ülevaade linnamuuseumi käsikirjadest, 1.03;
 E. Tarik (TÜ raamatukogu) – Tartu töösturid, 12.06;
 E.-L. Jaanson - käsikirjad Tartu trükikodade kohta, 01.11;
 K. Kask (AS Balt-Hellin) – sellitunnistused, 07.11

6.3. Kunstikogu-alased:

- Ülevaade kunstnik Maydelli sarjast *Fünfzig Bilder aus des Geschichte der deutschen Ostseeprovinzen Russlands*.
- EKA arhitektuuri õppetoolile Tartu III linnaosast, 03.09.
- ajakirjanik M. Paule Tartu 20. sajandi linnapeade kohta, 09.09.

6.4. **Ajaloolise kogu alased:**

- TÜ ajaloomuuseumile;
- T. Ilometsale ja R. Mikelsaarele;
- linnagiidide keskusele Tartu vapist, 02.04

6.5. **Arheoloogiakogu-alased ja Tartust kogutud materjalide kohta:**

- keskaegsete puuhoonete kohta Turu arheoloogile L. Seppänenile;
- koostöö võimalustest Lüneburgi linnaarheoloogile E. Ringiga – Lüneburgi keskaegsete klaasnõude näitusega seonduvast ja sellealast koostööst.

6.6. **Tekstiilikogu-alased:** 2

6.7. **Fondiekskursioonid:** Kokku 10.

7. **Esemevalimi koostamine**

Tartumaa muuseumile, Kaitseväe Ühendatud õppeasutuste muuseumile, O. Lutsu majamuuseumile, Eesti Põllumajandusmuuseumile, TÜ Ajaloomuuseumile ja õpperaamatukogule, ERM-le.

8. **Renoveerimine**

8.1. Valimi koostamine renoveerimiseks

8.2. **Paberi-alased tööd**

- 8.2.1. mehhaaniline puhastus: arhiivkogu (668 raamatut), raamatukogu (1402 raamatut), 27 foto tagakülg, 3 fotot, 26 diplomit, 2 joonistatud plaani.
- 8.2.2. raamatute parandamine ja uute esilehtede panek: 3
- 8.2.3. konserveerimine fotod: 44 (+ Tartu vaade, Tartu panoraam); 7 maali
- 8.2.4. fotode raamimine: 3

8.3. **Tekstiili-alased tööd**

- 8.3.1. eelpuhastus: TM 2596+ 27 tk; puhastus: 54
- 8.3.2. numbrite õmblemine: 54
- 8.3.3. pesemine: 9
- 8.3.4. korrastamine: Vanemusele tagastatud kostüümikomplektid 6; peakatted; jalatsite kogu: NJK toodangu näidised karpidesse, kapis olevad jalatsid varustatud numbrilipikute ja toestuspaberiga. Koostatud tekstiilide riiuli ja karbinimekirjad.
- 8.3.5. Magasineerimine: 79
- 8.3.6. Parandamine TM 2100/Aj 1224:34; Lutsu muuseumi ekspositsiooni nukud.
- 8.3.7. Karusnahksete ja villaste esemete koi-kontroll ja tuulutamine.
- 8.3.8. Laenutused: 33.

III. AVALIKUD SUHTED

1. Eksponeeritud näitused	
1. EDGAR KANT – inimene ja geograafia mitme kandi pealt	21.02 –12.05
2. KING on surnud, elagu king!	13.06- 15.09
1. KIIVRIST KÜBARANI. 20. sajandi peakatted	24.09-03.11
4. RELV – INIMESE SÕBER JA VAENLANE	17.05-03.06
5. OMAKIRJASTUSLIKUD ALMANAHHID 1960-80	22.02-12.05
	KGB kongide muuseumis
6. ÜKS SÕDA, KAKS VÕIMU.	17.05
A.Peerna ja I.Kamdroni sõjaaegsed joonistused	KGB kongide muuseumis
7. TARTU SUURMEHI	Alates 29.11
8. ČIURLIONIS. Maalid	08.11-20.11
9. Villem Reimanni taastatava ausamba konkursitööd	17.10-03.12
9. OMNIBUS	04.06-04.07
	Vanemuise kontserdimajas (460 m ² suurusel pinnal)
10. HANSAKVARTALI LEIUD 2002	15.-30.09
	Tartu Kaubamajas (200 m ² suurusel pinnal)
11. “KEVADE” teemaline pisiplastika	07.01-31.12
	Lutsu muuseumis
12 “KEVADE” SÜND	05.09-10.01.2003
	Lutsu muuseumis
13. JAANI KIRIKU TERRAKOTAD	2.01-10.02
	Linnakodaniku muuseumis
2. Montaaž ja eksponeerimine. Stendinäitused väljaspool muuseumi.	
2.1. <i>Eesti Vabariik. 2 algust.</i>	Raadi gümnaasium, 14.02-6.03
2.2. <i>G. F. Schlateri gravüürid Tartust.</i>	Kõrveküla raamatukogu, veebr
	O. Lutsu raamatukogu, juuni-aug;
	Õiguskeskus, nov.
2.3. <i>Sigillum confirmat...</i>	O. Lutsu raamatukogu, 30.01-04.03,
	Kõrveküla raamatukogu, 18.03-18.04
2.4. <i>Relv – inimese sõber ja vaenlane.</i>	Atlantis, 18.01-18.02
2.5. <i>F. L. Maydelli romantilised gravüürid Liivimaa ajaloost.</i>	Eurokolledž, apr
2.6. <i>Kassitoome legend.</i>	Kassitoome päeval, 13.09
2.7. <i>Õpetussõnad postkaartidel.</i>	Tähtvere Päevakeskuses 15.08-15.09

3. Muuseumipedagoogika

3.1. Ekskursioonid, kokku 359

3.1.1.	Tartu linnamuuseumis kokku 174 juhendatud ekskursiooni:	
3.1.2.	Lutsu muuseumis	109
3.1.3.	Linnakodaniku majas	15
3.1.4.	Ristikivi muuseumis	2
3.1.5.	KGB kongide muuseumis	59

4. Üritused

Tartu Linnamuuseumi koostööpartnerid on: Vanemuise Kontserdimaja, Tartu Õlletehas, Eurokolledž, Õiguskeskus, Heino Elleri Muusikakool, Tähtvere Päevakeskus

4.1. Üritused Tartu Linnamuuseumis

- 4.1.1. Muuseumitunnid
  - “Muinasjutuhommik” / Triinu ja Taavi projekt/ 13., 21., 28.11 ja 06.12
  - “Kultuurikihi maalimine”, 22.11
- 4.1.2. Tantsuhommik linnamuuseumis (Hetero Stúdio), 20.01, 17.02, 28.04
- 4.1.3. Teatrietendused (“Bastien & Bastienne”, Tallinna Linnateater, 17. ja 18.05)
- 4.1.4. Kontserdid: 43 (Eesti Kontsert, EMA ja H. Elleri Muusikakool)
- 4.1.5. Muud üritused
  - “Mullamaali maalimine” (ekskursioon ja juhendamine) – 24 tööd. 02., 03., 04.01
  - Jüri Ant. “Tartu rahu – ajast aega”. Loeng Tartu Linnamuuseumis. 01.02
  - Eesti Vabariigi 84. aastapäevale pühendatud viktoriin põhikoolile. 26.02
  - Eesti Vabariigi 84. aastapäevale pühendatud viktoriin keskkoolile. 26.02
  - koostöös Eesti Spordimuuseumi ja vehklemisklubiga “Escrime” korraldatud muuseumipäeva üritus: relvashow “Mõök ja amb”. 18.05
  - Lastekaitsepäevale pühendatud üritus “Tuhkatriinupäev”. 30.05
  - Tartu 7. Hansapäevade lastemängud “Mänguhoovis”. 15.-16.06
  - Tartu linna ja maakonna koolide ajalooõpetajate külaskäik. 18.09
  - Rollimäng *Tartu rabu*. 21. Tartu ajaloo päeva raames. 31.10.
  - Muinasjutuhommik. (osales ca 80 mudilast) 11.10.
  - Lauluvõistlus “Oh, ma waene Tardo liin!” 18.10.
  - Kodanikupäev. EV kodakondsus ja migratsiooniameti Tartu osakonna juhataja Jüri Pertmanni osavõtul. 26.11
  - Linnamuuseumi VIII aastaraamatu esitlus; 07. 12
  - rollimäng *Tartu rabu* ajalooõpetajatele.
  - Katariina jõulujutt Kivilinna Gümnaasiumi 4. klassile. 17.12
  - Katariina jõulujutt. 18.12
  - Katariina jõulujutt. 19.12

4.2. Üritused Ristikivi muuseumis:

- *Õhtujutud Ristikivi juures*: “Loeb ja kõneleb Mehis Heinsaar”. 21. jaan
- Loeng-kontsert *Ristikivi ja tema aeg*: “1930. aastate kirjandus ja Ristikivi tulek kirjandusse”. TPÜ prof. Toomas Liiv; musitseerib Kuldar Kudu. 20. veebr.
- *Õhtujutud Ristikivi juures*: “Loeb ja kõneleb Arne Ruben”. 25. veebr.
- *Õhtujutud Ristikivi juures*: “Paul-Eerik Rummo tsensuurist”. 4. märts
- Loeng-kontsert *Ristikivi ja tema aeg*: “Arbujad ja Ristikivi”. TÜ dots. Ele Süvalep, musitseerivad Anne Maasik, Heikki-Rein Veromann. 20. märts
- *Õhtujutud Ristikivi juures*: “Aksel Tamm kõneleb tsensuurist”. 25. märts
- *Õhtujutud Ristikivi juures*: “Loeb ja kõneleb Marko Kompus”. 7., 8. aprill
- Loeng-kontsert *Ristikivi ja tema aeg*: “Ristikivi ja modernism”. TÜ teadur Tiit Hennoste. Musitseerib ansambel Via Sonora. 17. aprill
- *Õhtujutud Ristikivi juures*: “Lembe Hiedel kõneleb tsensuurist”. 22. aprill
- Loeng-kontsert *Ristikivi ja tema aeg*: “Ristikivi päevikud ja kirjanduslikud päevikud”. Kirjandusmuuseumi teadur Rutt Hinrikus, musitseerib ansambel “Triskele”. 15. mai
- Traditsiooniline kirjanduse päev gümnaasiumiõpilastele: “Helga Nõu kirjandustund. 23. mai
- Loeng-kontsert *Ristikivi ja tema aeg*: “Ristikivi ja seltskond”. TÜ teadur Janika Kronberg, musitseerib ansambel “Vara”. 24. sept.
- Väljasõit Varblasse Karl Ristikivi noorusmaale; kell 12.00 Varbla muuseumis Karl Ristikivi mälestusüritus. 13. okt
- 16. okt. kell 16.00 K. Ristikivi 90. sünniaastapäev Tartu Kirjanduse Majas: TÜ prof. Rein Veidemann: “Karl Ristikivi sõnum”. Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Rutt Hinrikus: “Rooma päevik. Fiktsioon ja visioon”. TÜ teadur Tiit Hennoste “Hingede öö ja modernism: 15 aastat hiljem”. Susanna Biosca: “Karl Ristikivi “Lohe hambad” katalaani pilguga”. Karl Ristikivi “Valitud kirjade” ja “Inimese teekonna” Prantsusmaalt saabunud trükivärske tõlke “Chemin Terrestre” esitus. Kell 20.00 K. Ristikivi muuseumis Tartu Üliõpilasteatri etendus “Kõigi teede pikkus ajas on võrdne.”
- Loeng-kontsert *Ristikivi ja tema aeg*: “Ristikivi ja kohad”. Under-Tuglase Kirjanduskeskuse teadur Kadri Tüür, musitseerib Aleksander Sünter. 12. nov.

4.3. Üritused Linnakodaniku majas

- *rahvusvahelisel muuseumipäeval* - tasuta külastus ja ekskursioonid; 18.mai
- “Peipsiveere koolitusel” *osalejate seminar* muuseumis. Loeng muuseumi-ekspositsioonist ja 19. sajandi Tartu ajaloost. Osalejaid 20. 23. sept.

- Muinasjututunnid muuseumis. Osales 78 last ja 12 täiskasvanut. Muinasjutte luges Epp Nõges O. Lutsu nim. Tartu Linna Keskraamatukogu lasteosakonnast. Muinasjutule eelnes ringkäik muuseumis. Üritus oli tasuta. 24., 25. ja 31. okt.
- ostu-müügi lepingute sõlmimine biidermeieriaegsete puidust mänguasjade koopiade valmistajatega. 17. dets.
- Jõulunädal muuseumis - 19. sajandile omaste jõuluehete valmistamine ja muinasjututund. Kõigil osalenutel oli võimalus šablooni või ehte vormi abil ise jõluehe valmistada. Muinasjutte luges Epp Nõges O. Lutsu nim. Tartu Linna Keskraamatukogu lasteosakonnast. Osales 28 last ja 5 täiskasvanut. Üritus oli tasuta. 18. ja 19. dets.

4.4. O. Lutsu Majamuuseumis

- O. Lutsu 115. sünniaastapäeva tähistamise projekti juhtimine Tartus:
  - 1) 7. jaan. lisaks E. Mardna näituse avamisele ettekanne Aivar Kullilt "Oskar Luts ja Daniel Palgi" ning muuseumi väljaande O. Lutsu "Inderlini" esitlus.
  - 2) 10. jaan. kirjandusliku konkursi (gümnaasiumiõpilastele) "Salajasi lehekülgi minu eluloost" võitjate autasustamine.
  - 3) 16. jaan. kirjanduslik pärastlõuna Karlova Päevakeskuse kirjandusringiga.
  - 4) Jaan.-veebr. viktoriin "Luts 115" keskastme õpilastele koostöös linnaraamatukogu lasteosakonnaga. 7. veebr. viktoriini lõpupidu võitude loosimisega raamatukogu saalis.
- 12. veebr õhtu "Valentina Luts 110".
- 21. märts nõuandev üritus gümnaasiumiõpilastele - mõttetalgud "Suhted, suhted." Tartu Kirjanduse majas koostöös Tartu Kristliku Perekeskusega.
- 9. apr. luuleõhtu "Me oleme kevades", kus esinesid Tartu V. Saage etlemiskonkursi võitjad.
- maikuu korraldatud muuseumi kevadpäevad:
- a) kooliteatrite vabaõhuetendused:
  - 14. mail A. Kivirähk "Jalutuskäik vikerkaarel" – HTG trupp, juh. H. Tering.
  - 15. mail etendus H. Runneli luulest – HTG trupp, juh. H. Tering.
  - "Fantaasiad" – Tartu Koolirahva Teatriseltsi trupp, juh. M. Hansing.
  - 17. mail M. Undi ainetel "Viskame Lutsu" (pälvis kolme õhtu etendustest publikupreemia) – Tartu Annemõisa Kooli trupp, juh. T. Teppo ja Ü. Talts.
- b) 23. mail ringmängupäev lastele:
  - M. Metsa juhtimisel – folkloorsed ja rahvalikud mängud (3 vahetuses).
- c) 1. juunil, lastekaitsepäeval kontsert ja mängud peredele.
  - Laulsid Eesti Koolinoorte Segakoor (dir. T. Esko ja K. Leppoja) ja Tamme Gümna. mudilaskoor (dir. M. Romot). Rahvalikke mänge juhtis M. Metsa.
- 7. sept väike ringmängupäev muuseumis ja muuseumi aias video, muusika ja tantsudega.
- Projekti "O. Lutsu "Kevade" – 90" juhtimine Tartus.

- Toetajad Tartu LV kultuuriosakond ja Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp.
- a) Ilmus muuseumi uus illustratsioonidega infovoldik. Valmis oktoobris trükikojas AS Sulemees.
  - b) Koostöös linnaraamatukoguga
    - valmisid meeneklaasid “Kevade” esitrüki kaanepildiga ja karbid nende jaoks (sept–oktoobris).
    - 5. novembril toimus koostöös linnaraamatukoguga (*sealses saalis*) konverents “Kevade” – 90.
  - c) 5. novembril vastuvõtt O. Lutsu majamuuseumi 40. aastapäeva tähistamiseks ja näituse “Kevade” sünd” esitlemine (kirjaniku tekste luges Jaan Tooming) ning ettekanne Heivi Pulleritsult memoriaalmuuseumi ajaloost ja tähendusest.
    - 24. novembril perepäev mängudega lastele ja referaadiga vanematele “Kuidas kasvatada lastes emotsionaalset intelligentsust”.
    - 1., 15. ja 22. detsembril advendiõhtud peredele.
    - Koostatud “muuseumitund näituse “Kevade” sünd” põhjal 4.-6. klassidele ja 7.-9. klassidele.
    - Aasta jooksul viidud läbi 32 muuseumitundi kirjaniku elust ja loomingust (15., 16., 17., 18., 21., 24., 30., 31. jaanuaril; 13., 20.-2 korda, 22., 24., 28., 29., 30. mail; 10., 11.-2 korda, 13.-2 korda, 17., 18.-2 korda, 19., 24. septembril; 4., 8., 9., 16.-2 korda, 25. oktoobril)
    - Loodud uus draamalugu “Kes laskis parve põhja?” sõpruse, vale ja aususe probleemidest 15. oktoobriks (kaks varianti- väikestele ja koolilastele)
    - Draamalugusid mängitud lastegruppidega 25 korral.
      - “Kes laskis parve põhja?” - 10 korda: 15., 17., 18; 3 korda: 24., 25. oktoobril; 22. novembril; 9., 16. detsembril.
      - “Kuningalugu” – 2 korda: 15. jaanuaril; 27. aprillil Supilinnapäevadel.
      - “Nukilugu” – 3 korda: 17. jaanuaril; 27. mail; 25. oktoobril.
      - “Seda rehkendust...” 5 korda: 30. jaanuaril; 24., 28. veebruaril, 13. märtsil; 30. mail.
      - “Murumuna tark sumadan” – 2 korda: 12. juunil; 2. juunil Tähtvere lõbustuspargis.
      - “Isaga linna!” – 3 korda: 28., 30. mail; 13. novembril.

4.5. KGB kongide muuseumis

- 4.5.1. 1949. a. märtsiküüditamise mälestuspäev koostöös *Möödukate* fraktsiooniga. 25.03
Kõigile tasuta sissepääs. Seletused E. Tartolt, P. Kullilt ja P. Kuuselt.
Ohvrite mälestamine Rukkilille monumendi juures.
- 4.5.2. 1941. a. juuniküüditamise aastapäev. Kõigile tasuta sissepääs ja seletused. 14.06

4.5.3. KGB kongide muuseumi 1. sünnipäev. Dokumentaalfilm “Üksinda ja koos” (Enn Tartost) suurel ekraanil. Kommentaarid E. Tartolt.

12.10

4.5.4. Kohtumised vabadusvõitlejatega (sh M. Niklusega), sept-dets.

5. Külastajad

5.1. Linnamuuseumis.

	Külastajaid	Tasuta külastajaid	Ekskursioone
Jaan.	847	474	19
Veebr	2 060	1863	39
Märts	1 264	886	11
Aprill	1 390	975	17
Mai	1 653	1443	24
Juuni	785	785	12
Juuli	471	194	2
Aug	408	200	1
Sept	590	412	5
okt	1 390	1176	15
nov	1 090	835	15
dets	1 150	1041	18
kokku	12 738	10 284	178

5.2. Linnakodaniku majas 1051, sh 59 ekskursiooni

5.3. Ristikivi muuseumis 489, sh 2 ekskursiooni

5.4. Lutsu muuseumis 2915, sh 109 ekskursiooni

5.5. KGB kongide muuseumis 3068, sh 59 ekskursiooni

5.5. Omnibusi-näituse külastajaid 1000²

5.6. Külastajaid kokku 21 261

6. Praktika kavandamine ja juhendamine

6.1. *Treffneri gümnaasistide 10-tunnine* muuseumipraktika.

6.2. TÜ / Eesti keel võõrkeelena /Julia Lõkova juhendamine

6.3. Töövarju päev (Treffneri gümnaasiumi õpilase kaasamine muuseumi tegevusse), 21.11

7. Konsultatsioonid

7.1. Konsultatsioonid Eesti, Soome, Rootsi, Taani, Saksa ja Briti muuseumide-alase koostöö võimaluste üle. Pärnu muuseumi uue ekspositsiooni ja Tartu Õlletehase muuseumi ning Tartu Linnavalitsuse nõustamine ja kujundusalased konsultatsioonid. Koostöö võimalustest lasteaiaga ”Triinu ja Taavi”.

8. Mängutöölehed

Koostamine ja uuendamine

9. Tegevus Integratsiooni sihtasutuse/ EL PHARE eesti keele õppe programmi konkursi "Muukeelsete koolide aineõpe koolivälise tegevuse kaudu" raames.
Töövihikute kavandamine koostöös projekti pedagoogi Urma Linnusega.

10. Intervjuud

19 muuseumi-alase tööga seotud intervjuud meedias (Eesti Raadio, Tartu raadio, Kuku raadio, Postimees, Linnaleht, Eesti Televisioon).

11. Reklaam

- 8.1. Tartu Linnamuuseumi interneti kodulehe uudiste toimetamine
8.2. Reklaami edastamine ajalehtedele, raadiotele, televisioonile, Tartu linna ja maakonna koolide ja lasteaedade listidesse ja Tartu Kultuuriaknasse Tartu Linnamuuseumilt Tartu ajalooõpetajatele.

9. Kujundustööd

9.1. Skaneerimine

- 9.1.1. Linnakodaniku muuseumi mänguasjade näidiste skaneerimine.
9.2. Sajandi persoonid püsiekspositsiooni.
9.3. Tarbograafika (kutsed, plakatid jms).
9.3.1. Tantsuhommikute plakatid.
9.3.2. Ekspositsiooni uued etiketid.
9.3.3. Kutsed linnamuuseumi klaveri esitlusele.
9.3.4. Linnakodaniku muuseumi välisplakat
9.3.5. Jõuluümbrikud ja paberkotid muuseumile.
9.3.6. Muuseumipraktika tunnistused.
9.3.7. Lutsu muuseumi aukirjad, kirjandusliku ürituse "Salajasi lehekülgi minu elust" kutsed, plakatid nõuandeürituseks "Suhted, suhted", voldiku makett, tänukirjad, jõulukaardid, "Kevade" juubeli kutsed.
9.3.8. Logo pritsimeeste peo jaoks 18. mail.

9.4. Eskiisprojektid

- 9.4.1. Näituse Tartu Suurmehi eskiisprojekt.
9.4.2. Keskaegse püüsi eskiis.
9.4.3. Ajalooliste maalide projekt kultuurkapitalile.
9.4.4. Projekt näituseks *Vene kogukond Tartus*.

9.5. Praktilised tööd

- 9.5.1. Stendinäituste montaaž ja ülespanek.
- 9.5.2. Ettevalmistus Palamuse näituseks "Vaikne nurgake. Oskar Lutsu viimane kodu."
- 9.5.3. Osavõtt hansapäevadest mündilöömisega.
- 9.5.4. Ekspositsioonialane seminaripäev Peipsiveere väikemuseumide töötajale: teoreetiline osa + power point CD + praktiline juhendamine ekspositsioonis.
- 9.5.5. Praktikum: fotode puhastamine arvutis (Räpina muuseumile)+ analüüs

IV. TASEME- JA TÄIENDÕPE

1. Teiste Eesti muuseumide töötajate täiendkoolituse läbiviimine

- 1.1. Phare koolitusprojekt Lõuna-Järva muuseumidele 11.09
- 1.2. Koolituskava ekspositsiooni teemal ja teesid Peipsiveere muuseumidele
- 2. Täiendõpe/tasemeõpe
  - 2.1. *Riiklik magistriõpe*: TÜ ja TPÜ magistriõppes 5 töötajat, TÜ AÜ-s 1
  - 2.2. S. Karis - muuseumipedagoogika-alane konverents Belfastis 2.-8.09; korraldatud British Council' i poolt.
  - 2.3. L. Rosenvald -Tartu Rahvaülikooli *kultuurikorralduse* kursus 22.02-24.05, EMÜ *muuseumipedagoogika* kursus ERM-is 13.11
  - 2.4. K. Kuusk, K. Siemer -*PHARE eesti keele õppe programmi* koolituspäevad
Rahvusraamatukogus 25.03; 01.04
Turismiinfo päev 17.04
  - 2.5. S. Härmas, E. Kärkla, M. Austa - Eesti Genealoogia Seltsi Tartu osakonna seminar "*Ajaloo säilitamine*" 01.02
  - 2.6. K. Kuusk - Tartu LV Kultuuriosakonna *koolitus ürituste projektide koostamise ja rahataotluste esitamise korra* kohta 20.05
EMÜ muuseumitöötajate päev 24.05
  - 2.7. K. Kuusk, K. Siemer, S. Härmas, L. Rosenvald, A. Kärner, E. Kärkla
-*Muuseumipedagoogika*-alane koolitus Soomes Vantaas Heureka baasil. Tutvumine Helsinki muuseumidega. 26.-28.11
  - 2.8. R. Vissak - *Turu Maakonnamuuseum ja Aboa Vetus/Ars Nova* 30.01-01.02
Samizdat and Dissent in the Soviet Union. An Assessment/Trento, 06.-07.12
  - 2.9. E. Kärkla - *koguhoidjate seminar* Narvas 01.10, *turismialane infopäev* 16.12
Mäesalu loeng 18.04, museoloogia seminar "Muuseum eile, täna, homme" 15.04, Tln.
  - 2.10. T. Kivivare - Konverents "*Aeg ja lugu. Eesti kultuur ajaloo protsessis.*"
21.-22.11
  - 2.12. A. Kärner - Skytte päev TÜ Ajaloomuuseumis 25.03, Baeri näitus
TÜ TR-s 28.02, O. Lutsu mälestuspäev. Inderlini esitlus

- 07.01, film vanausulistest EKM-is 28.02; näitus TÜ graafikakogust, näitus "Mürk" TÜ ajaloomuuseumis 06.03; museoloogia seminar Tallinnas 15.04.; muuseumitöötajate päev 20.05, näituste avamisel 04.08 *Omnibus*;; *Sotsrealismi võidukäik* 30.08; kaksinäituse avamisel kunstimuuseumis 06.09; peakatete näituse 24.09 ja zooloogia-muuseumi näituse avamisel 28.09 ning ERM trükiste esitlusel 29.11.
- 2.13. H. Pullerits – *tutvumine Helsinki linnamuuseumi, Soome Postimuuseumi ja Göteborgi linnamuuseumiga* 19.07; A. Tõnissoni mälestuskivi avamisel 14.08 Jõgevamaal.
- 2.14. M. Austa - Lutsu mälestuspäeval 07.01; skulptuurikonverents 02.03; Spordimuuseumi fond ja näitus 15.01; Riigiarhiivi uued hoidlad Vahi t. 24.01; Ikooninäituse avamisel TÜ Kunstimuuseumis 21.03.
- 2.15. S. Paris - L. Laiveriku loeng antiikplastikast 11.03; J. Maiste loeng klassitsismist 25.03; muuseumifestival Narvas 30.09-01.10, Peipsiveere seminar 25.11
- 2.16. K. Siemer - *Koostöövõimalused EL haridusprogrammidega Socrates raames*. Õppepäev Tartu LV Kultuuriosakonnas, 26.09; *Muuseumipedagoogika* koolitus ERM-is 13.11 ja 10.12

Seletuskiri

Tartu Linnamuuseumi positsioon Tartu muuseumide seas põhineb linnaajaloo andmebaasil. Selle arendamine, säilitamine ja interpreteerimine on muuseumi olemasolu alus ja õigustus. Muuseum on loov institutsioon. Muuseum loob tähendusi nii näituste, konverentside kui ettekannete ja artiklite vormis, samuti muuseumipedagoogika erinevates vormides.

Linnamuuseum koosneb Narva mnt 23 peamajast, 19. sajandi linnakodaniku majast, KGB kongide muuseumist (Eestis ainuke), O. Lutsu majamuuseumist ja K. Ristikivi muuseumist.

Tartu Linnamuuseumi kollektsoon on Tartu linna ajaloo andmepank. See täienes 2002. aastal 1908 arvelevõetud eksponaadiga. Ajutisi vastuvõtu- ja väljaandeakte koostati 681 museaali kohta. Kollektsoonis teostati esmakordselt muuseumi kõiki eseme- ja materjaliliike hõlmav inventuur (v.a. arhiivkogu inventuur, mis jääb 2003. aastasse), mille tulemused vormistatakse 2003. a. jaanuaris (1994-95 toimunud inventuuri tulemused 8773 ajaloolise kogu eseme kohta jäeti ametlikult vormistamata).

Inventuuri käigus täpsustati esemete kohalolu, kohaviidad ja seisukord ning süstematiseeriti museaalide paigutust. Selgus edaspidiste plaaniliste inventuuride

vajadus. Töömahukas oli arheoloogia kolimine Narva mnt hoidlasse ning säilitamisvalimi koostamine 2001. a. hansakvartali leidudest ning esemevalimid renoveerimiseks, samuti teistele Eesti muuseumidele ja raamatukogudele. Arheoloogiakogus jätkus nimekirjade digitaliseerimine. Koostati punasavikeraamika andmebaasi süsteem. Renoveerimistöödest: pabermaterjalist puhastati mehhaaniliselt ligi 2000 ja konserveeriti 53; puhastati 2677 tekstiili ja teostati karusnaha ja villase materjali koi-kontroll ja tuulutamine. Elavat huvi meie kollektiooni vastu peegeldavad 588 fotoalast, 40 arhiivmaterjali ning 20 ajaloolise kogu ja arheoloogia-alast konsultatsiooni Eesti ja Euroopa äri- ja kultuuritegelastele.

Teadus- ja arendustegevuses on toimunud märgatav nihe infokogumi esitamisest selle interpreteerimisele.

Muuseumi teadurid keskendusid 2002. aastal nõukogude elulaadi uurimisele 1940.-60.aastal sündinud eestlaste elulugudes, sõjajärgsete aastate vastupanuliikumisele Eestis, linnakodaniku rõivastusele 18. sajandi varaloendites ning eesti kirjanduse uurimisele. Suuremates rahvusvahelistes projektides arendatakse koostööd punasavinõude (1500-1900), hansaruumi linnaarheoloogia, läänemereruumi ajaloolaste konverentsi ja sõjajärgse vastupanuliikumise alal ning alustati EL PHARE eesti keele programmi "Muukeelsete koolide aineõpe koolivälise tegevuse kaudu" õppematerjali koostamist üldhariduskoolide õpilaste muuseumitundideks.

Muuseumis viljeldav uurimistemaatika peegeldus V rahvusvahelisel hansakonverentsi, E. Kanti ja K. Ristikivi juubelikonverentside ja "Kevade" ilmumise 90. aastapäeva konverentsil, samuti teadurite ettekannetes (28 teemat) ja 11 ilmunud artiklis. Milliseid teemasid esile tõstame? Kas piirdume ainult üldise ja tüüpilisega või julgeme esitada ka teravaid küsimusi ja käsitleda ka ebatüüpilisi nähtusi? Näitused on muutunud kollektiooni esitlusest pigem jutustuseks, interpretatsiooniks, mis loob kontekste ning edastab mõtestatud sõnumeid. 12 kontseptuaalselt koostatud näituse temaatika peegeldub nende pealkirjades – "Üks sõda, kaks võimu."; "Okupatsioon. Viimane staadium."; "Omakirjastuslikud almanahhid 1960-80."; "Relv – inimese sõber ja vaenlane."; "Kiivrist kübarani. 20. sajandi peakatted."; "KING on surnud, elagu king!"; "Edgar Kant – inimene ja geograafia mitme kandi pealt."; "Tartu suurmehi."; "Omnibus. 80 aastat ühistransporti Tartus."; "Hansakvartali leiud 2002."; "Kevade" sünd ja "Kevade"- teemaline pisiplastika.". 2002 valmis muuseumil kodulehekülge (5 MB) ning publitseeriti II hansakonverentsi kogumik (177 lk), VIII aastaraamat (73 lk) KGB ja Lutsu muuseumi voldikud. Koostati 5 retsensiooni (sh 1 magistr töö ja 1 bakalaureusetöö kohta). Muuseumis inventeeriti teaduslikult 2911; Lutsu muuseumis 94 museaali. Teadurid võtsid osa Tartu LV juures töötanud hansakomisjoni, Toomemäe komisjoni, muuseuminäda korraldamiskomisjoni; TÜ Kunstimuuseumi, Tartu linna kultuurkapitali; EV kultuuri kutsenõukogu tööst ning EMÜ juhtimisest. Koos Eesti Kirjandusmuuseumiga korraldati eluloovõistlus "Minu elu 1968. aastal" ning koos Tartu

Kristliku Perekeskusega mõttetalgud gümnaasiumiõpilastele "Suhted, suhted". 12-le ajutisele näitusele lisaks eksponeeriti veel 7 stendinäitust üle Eesti. Muuseumi koostööpartneriteks on Vanemuise Kontserdimaja, Tartu Õlletehas, Eurokolledž, Õiguskeskus, Heino Elleri Muusikakool, Tähtvere Päevakeskus. Muuseumipedagoogika alal kujundati välja muuseumiteenuste pakett koolidele, milles on valida muuseumitund (15 eri variandis töö- või mängulehega), kus keskendutakse ühele konkreetsele ajaperioodile või sündmusele, mida saadab käeline tegevus (joonistamine, kleepimine, meisterdamine), rollimänguvorm või ka tantsu ja muusika kaudu väljendumine. Esmakordselt loobuti 20 aastat kestnud konverentsivormist 21. linnaajaloo päeva läbiviimisel, kus külastajail oli võimalus osaleda Tartu rahu rollimängus. Omanäoliseks on kujunenud muuseumi filiaalide tegevus. *Ristikivi muuseumi* Öhtujutud Ristikivi juures, loeng-kontserdisari Ristikivi ja tema aeg ning kirjanduspäev gümnaasiumiõpilastele; *linnakodaniku maja* jõulunädal ja muinasjututunnid; *Lutsu muuseum* korraldas kirjanduskonkursi gümnaasiumiõpilastele "Salajasi lehekülgi minu elust" ja raamatu-uurimuse keskastmele; luuleõhtud ja muuseumi kevadpäevad on omandanud kindla koha Tammelinna kultuurielu elavdamisel, millele lisandusid ringmängu- ja perepäevad ning draamalood, kus eri vanuses lapsed saavad kaasa mängida üldinimlikke väärtushinnanguid kujundavates rollides. *KGB kongide muuseum* tähistas 1949. a. märtsiküüditamise ja 1941. a. juuniküüditamise aastapäevi.

Muuseumi külastajate arv ulatus 21 261-ni (sh 407 ekskursiooni) – see näitab nii tartlaste kui turistide kasvavat huvi muuseumi kollektsiooni ja tegevuse vastu.

Maailma üldises urbaniseerumises on Tartu Linnamuuseumil oluline roll linnaelanike, sh noorte linlaste teadmiste kujundajana. 10 284 pääsmevaba külastajat olid just Tartu koolide õpilased, kellele eelkõige ongi meie muuseum mõeldud ja sellepärast neile ka pääsmevaba.

Kollektiiv on teinud 2002. aastal suure sammu edasi linnakultuuri väärtuste uurimisel ja mõistmiseks. Arenguruumi lisaks Tartu Linnamuuseumi valminud arengukava aktsepteerimine Tartu linnavalitsuse poolt.

¹ Summaarselt kajastub 2003. aasta aruandes.

² Muude ajutiste näituste külastajaid ei loendatud.